

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSNÄMNDEN

TOISEN KOTIMAISEN KIELEN JA VIERAIDEN KIELTEN DIGITAALISTEN KOKEIDEN MÄÄRÄYKSET

29.9.2017

Ylioppilastutkintolautakunnan toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten digitaalisten kokeiden määräykset sisältävät ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettuun lakiin ja ylioppilastutkinnosta annettuun asetukseen perustuvaa tekstiä ja lautakunnan määräyksiä.

Tekstissä olevat pykälämerkinnät viittaavat lukiolakiin (629/1998, 766/2004), ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettuun lakiin (672/2005) ja ylioppilastutkinnosta annettuun asetukseen (915/2005), ellei toisin mainita.

Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten digitaalisten kokeiden määräykset tulevat voimaan kussakin toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten kokeessa siitä tutkintokerrasta alkaen, jolloin aineen koe järjestetään ensimmäisen kerran digitaalisena. Nämä määräykset koskevat ensimmäisen kerran **kevään 2018** tutkinnon toimeenpanoa.

1	TOISEN KOTIMAISEN KIELEN JA VIERAIDEN KIELTEN KOKEITA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET	1
1.1	YLEISTÄ KIELIKOKEISTA	1
1.2	TOISEN KOTIMAISEN KIELEN KOE	3
1.3	VIERAAN KIELEN KOE	3
1.4	OSALLISTUMISOIKEUS TOISEN KOTIMAISEN JA VIERAAN KIELEN KOKEISIIN	4
1.5	TOISEN KOTIMAISEN KIELEN JA VIERAAN KIELEN KOKEIDEN MUUTTUMINEN DIGITAALISIKSI	5
2	KIELITAITOKÄSITYS JA KIELTEN OPETUKSEN TAVOITETASOT YLIOPPILASTUTKINNOSSA	6
3	KIELIKOKEEN RAKENNE	9
4	TOIMEENPANO	10
4.1	HYVÄN VASTAUKSEN PIIRTEET	10
4.2	LATINAN KOE	10
5	ARVOSTELU	11
5.1	OPETTAJAN SUORITTAMA ARVOSTELU	11
5.2	LAUTAKUNNAN SUORITTAMA ARVOSTELU	12
5.3	YLEISTÄ TEHTÄVISTÄ JA NIIDEN ARVOSTELUSTA	12
5.3.1	KIRJALLINEN TUOTTAMINEN	12
5.3.1.1	Pitkän oppimäärän kirjoitustehtävä	12
5.3.1.2	Keskipitkän ja lyhyen oppimäärän kirjoitustehtävät	13
5.3.2	PISTEVÄHENNYKSET	14
5.3.2.1	Pitkän oppimäärän kirjoitussuoritus	14
5.3.2.2	Keskipitkän ja lyhyen oppimäärän kirjoitussuoritukset	15
6	ARVOSTELUTAULUKOT	16
6.1	PITKÄN OPPIMÄÄRÄN KIRJOITUSSUORITUKSEN ARVOSTELUOHJEET	16
6.2	KESKIPITKÄN JA LYHYEN OPPIMÄÄRÄN KIRJOITUSSUORITUSTEN ARVOSTELUOHJEET	17

1 TOISEN KOTIMAISEN KIELEN JA VIERAIDEN KIELTEN KOKEITA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET

1.1 YLEISTÄ KIELIKOKEISTA

Ylioppilastutkinnon kielikokeiden tarkoituksena on saada selville, ovatko opiskelijat omaksuneet lukion opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttaneet lukiokoulutuksen tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyysasteen kieliaineiden hallinnassa. (L 766/2004, 18 §)

Ylioppilastutkintoon sisältyy vähintään neljä koetta, joista äidinkielen koe on kaikille pakollinen. Kolme muuta tutkintonsa pakollista koetta kokelas valitsee seuraavien neljän kokeen joukosta: toisen kotimaisen kielen koe, yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Pakollisten kokeiden lisäksi kokelas voi osallistua yhteen tai useampaan ylimääräiseen kokeeseen. (L 766/2004, 18 §) Ylioppilastutkintoon voi kuulua vain yksi koe samassa oppiaineessa. (L 672/2005, 6 §)

Kielikokeet laaditaan kussakin kielessä niiden kurssien ja oppimäärien mukaan, joista lukiolain 10 §:n 1 momentin nojalla säädetään lukiokoulutuksen tuntijaon mukaisina pakollisina kursseina ja syventävinä opintoina tarjottavina kursseina. (A 915/2005, 1 §) Kurssien lukumäärästä ja sisällöstä määrätään valtioneuvoston antamassa tuntijakopäätöksessä ja Opetushallituksen vahvistamissa opetussuunnitelman perusteissa.

Toisessa kotimaisessa kielessä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason kokeet. Vieraisissa kielissä voidaan järjestää kahden eri tason mukaiset kokeet. (L 672/2005, 2 §) Kokelas saa lukioopinnoistaan riippumatta valita, kumman tason mukaiseen kokeeseen hän näissä kielikokeissa osallistuu. Vähintään yhden tutkinnon pakollisista kokeista tulee olla ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu vaativampi koe tai toisen kotimaisen kielen kokeena suoritettava äidinkielen koe. (L 672/2005, 6 §) Toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraassa kielessä vaativammalla kokeella tarkoitetaan koetta, joka perustuu perusopetuksen vuosiluokilta 1–6 alkavan A-kielen oppimäärään.

Taulukossa 1 näkyvät ylioppilastutkinnon eri oppimäärien mukaiset kielten kokeet.

Taulukko 1: Ylioppilastutkinossa järjestettävien kielikokeiden oppimäärät¹

	Pitkä oppimäärä	Keskipitkä oppimäärä	Lyhyt oppimäärä
Toinen kotimainen ruotsi	X	X	-
Toinen kotimainen suomi	X	X	-
Englanti	X	-	X
Espanja	X	-	X
Ranska	X	-	X
Saksa	X	-	X
Venäjä	X	-	X
Italia	-	-	X
Portugali	-	-	X
Pohjoissaame	-	-	X
Inarinsaame	-	-	X
Koltansaame	-	-	X
Latina	-	-	X

Määräykset ja ohjeet toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten digitaalisten kokeiden toimeenpanoa varten on annettu erikseen ylioppilastutkintolautakunnan yleisissä määräyksissä ja ohjeissa. Edellä mainituissa määräyksissä ja ohjeissa kerrotaan myös, miten toimitaan, jos kokelas myöhästyy kokeesta tai koe keskeytyy.

Kullakin tutkintokerralla käytettäviä kielikokeiden tehtävyytyyppejä ei ilmoiteta etukäteen. Kevään ja syksyn kokeet saattavat olla muodoltaan erilaiset. Tarpeelliset ohjeet kokeiden suorittamiseksi ovat tehtävien yhteydessä. Niistä ei saa missään tapauksessa poiketa esimerkiksi vastauskielen osalta.

Huom.: Nämä määräykset koskevat toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten kokeita. Myöhemmin puhutaan kielikokeesta. Näissä määräyksissä lukion opetuskielellä tarkoitetaan suomea tai ruotsia. Myöhemmin puhutaan pelkästä opetuskielestä.

¹ Latinan kielessä järjestetään kaksi eritasoista koetta: laajemman oppimäärän ja lyhyen oppimäärän koe. Koska latinan kielen laajemman oppimäärän koe perustuu perusopetuksen 7. vuosiluokalta alkavaan oppimäärään, se ei ole vaativampi koe, joka on laadittu A-kielen oppimäärän mukaisesti. Molemmat latinan kielen kokeet järjestetään vieraan kielen lyhyen oppimäärän koepäivänä.

1.2 TOISEN KOTIMAISEN KIELEN KOE

Toisen kotimaisen kielen, ruotsin tai suomen kielen, kokeessa on valittavana kahden eri vaatimustason mukaiset kokeet. (L 672/2005, 2 §) Toinen kokeista perustuu pitkään ja toinen keskipitkään oppimäärään. Pitkään oppimäärään perustuvalla kokeella tarkoitetaan perusopetuksen vuosiluokilta 1–6 alkavan kielen (A1 tai A2) oppimäärään perustuvaa koetta. Pitkään oppimäärään perustuva koe on ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain (L 672/2005) 6 §:ssä tarkoitettu vaativampi koe. Keskipitkään oppimäärään perustuvalla kokeella tarkoitetaan yleensä perusopetuksen 6. vuosiluokalta alkavan kielen (B1) oppimäärään perustuvaa koetta. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita, kumman tason mukaiseen kokeeseen hän osallistuu.

Kokelas saa toisen kotimaisen kielen kokeen sijasta halutessaan suorittaa äidinkielen kokeen tässä kielessä. (L 672/2005, 6 §) Siten esimerkiksi kaksikielinen kokelas, joka suorittaa äidinkielen kokeen suomen kielessä, voi korvata toisen kotimaisen kielen kokeensa äidinkielen kokeella ruotsin kielessä. Tämä edellyttää tutkinnon suorittamista hajautetusti, koska äidinkielen kokeet suomen ja ruotsin kielessä järjestetään samoina koepäivinä. Tutkintoon ei voi sisällyttää samassa kielessä sekä äidinkielen koetta että toisen kotimaisen kielen koetta, paitsi myöhemmin tutkintoa täydentämällä.

Kokelas, joka on toisen kotimaisen kielen kokeen sijasta osallistunut äidinkielen kokeeseen tässä kielessä ja tullut siinä hylätyksi, saa halutessaan uusia hylätyn kokeen osallistumalla toisen kotimaisen kielen kokeeseen.

Jos kokelas suorittaa äidinkielen kokeensa saamen kielessä, hän voi toisen kotimaisen kielen kokeena suorittaa suomen tai ruotsin kielen kokeen. Toisen kotimaisen kielen kokeen sijasta hän voi suorittaa myös äidinkielen kokeen joko suomen tai ruotsin kielessä.

1.3 VIERAAN KIELEN KOE

Ylioppilastutkintolautakunta päättää, missä vieraissa kielissä kokeet järjestetään ja missä kielissä järjestetään kahden eri tason mukaiset kokeet. (L 672/2005, 2 §)

Vieraan kielen koe järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason, pitkän ja lyhyen oppimäärän, mukaisena englannin, espanjan, ranskan, saksan ja venäjän kielessä. Pitkään oppimäärään perustuvalla kokeella tarkoitetaan perusopetuksen vuosiluokilta 1–6 alkavan kielen (A1 tai A2) oppimäärään perustuvaa koetta. Vain pitkän oppimäärän mukaisesti laadittu koe on ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain (L 672/2005) 6 §:ssä tarkoitettu vaativampi koe.

Vieraan kielen lyhyen oppimäärän koe järjestetään seuraavissa kielissä: englanti, espanja, italia, ranska, saksa, venäjä, inarinsaame, koltansaame, pohjoissaame, latina ja portugali. Vieraan kielen lyhyessä oppimäärässä on vain valtakunnallisesti määriteltyjä syventäviä kursseja; pakollisia kursseja ei ole. Koska Lukion opetussuunnitelman perusteissa kuitenkin on määritelty B3-kielen päättövaiheen osaamisen taso, lähtökohtana kokeen laadinnassa on lukion B3-kielen tavoitekuvaus ja kahdeksan B3-kielen kurssia.

Latinan kielessä järjestetään kaksi eritasoista koetta: laajemman oppimäärän ja lyhyen oppimäärän koe. Koska latinan kielen laajempi koe perustuu perusopetuksen 7. vuosiluokalta alkavaan oppimäärään, se ei ole A-kielen oppimäärän mukaisesti laadittu vaativampi koe. Molemmat latinan kielen kokeet järjestetään vieraan kielen lyhyen oppimäärän koepäivänä.

1.4 OSALLISTUMISOIKEUS TOISEN KOTIMAISEN JA VIERAAN KIELEN KOKEISIIN

Kokelaan tutkintoon voi kuulua vain yksi pakollinen lyhyen tai pitkän oppimäärän vieraan kielen koe (L 766/2004, 18 §). Kokelas saa yhdellä tutkintokerralla osallistua vain yhteen pitkään oppimäärään perustuvaan vieraan kielen kokeeseen. Jos kokelas haluaa osallistua useampiin pitkään oppimäärään perustuviin vieraan kielen kokeisiin, kokeet tulee suorittaa eri tutkintokerroilla. Lyhyeen oppimäärään perustuvia vieraan kielen kokeita hän voi yhdellä tutkintokerralla suorittaa enintään kaksi. Jos kokelas osallistuu samana koepäivänä kahteen lyhyen oppimäärän kokeeseen, hän saa kokeiden suorittamiseen 2 tuntia lisäaikaa.

Opiskelijalla on oikeus osallistua toisen kotimaisen kielen pitkän tai keskipitkän oppimäärän ja vieraan kielen pitkän oppimäärän kokeeseen, kun hän ennen kokeeseen osallistumista on opiskellut vähintään lukiolain 10 §:ssä tarkoitetun tuntijaon mukaiset asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit (pitkässä oppimäärässä 6 kurssia ja keskipitkässä 5). (L 672/2005, 4 §)

Opiskelijalla on oikeus osallistua vieraan kielen lyhyen oppimäärän kokeeseen, kun hän on opiskellut vähintään kolme lukiokurssia tätä kieltä. (L 672/2005, 4 §) Kokelas saa tutkinnossa valita kokeen tason riippumatta siitä, minkä oppimäärän mukaan hän on opiskellut kyseistä kieltä.

Rehtorin päätöksellä tutkinnon kokeeseen voi erityisestä syystä osallistua myös sellainen opiskelija, joka ei ole opiskellut lukiossa tämän luvun toisessa ja kolmannessa kappaleessa mainittuja oppimääriä mutta jolla muutoin voidaan katsoa olevan riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen. (L 672/2005, 4 §) Tämä voi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun henkilö on oppinut jonkin kielen ulkomailla tai hänellä on ollut pitkäaikainen sairaus, joka on estänyt opiskelemasta vaadittavia kursseja.

Kokelaan ilmoittautuessaan tekemä kokeen tason valinta on sitova: hyväksytysti suoritettun kielikokeen tasoa ei voi tutkinnossa vaihtaa. Jos kokelas on hylätty pakollisessa kokeessa, hän saa hylättyä koetta uusiessaan osallistua saman oppiaineen alemman tason kokeeseen. Tason vaihtaminen edellyttää kuitenkin, että kokelaan pakollisiin kokeisiin sisältyy yksi vaativamman tason koe. Myös kokelaan tekemä valinta kokeen pakollisuudesta tai ylimääräisyydestä on sitova koko tutkinnon osalta. (L 672/2005, 5 §); (A 915/2005, 4 §) Jos kokeeseen ilmoittautunut henkilö jää saapumatta koetilaisuuteen tai ei jätä koesuoritusta arvosteltavaksi, koe katsotaan keskeytyneeksi ja hylätyksi. (L 672/2005, 10 §)

Kokelas voi tutkinnon suoritettuaan myöhemmin täydentää sitä suorittamalla ylioppilastutkintoon kuuluvassa kielikokeessa vaativamman tai helpomman tason mukaisen kokeen myös kielessä, jonka hän on jo aikaisemmin suorittanut. (L 672/2005, 9 §)

1.5 TOISEN KOTIMAISEN KIELEN JA VIERAAN KIELEN KOKEIDEN MUUTTUMINEN DIGITAALISIKSI

Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten kokeet muuttuvat digitaalisiksi taulukossa 2 esitettävän aikataulun mukaisesti. Kun koe on järjestetty ensimmäisen kerran digitaalisena, sitä ei enää järjestetä paperisena. Niiden kielten kokeissa, jotka järjestetään kahden eri oppimäärän mukaisesti, molemmat kokeet muuttuvat digitaalisiksi samalla tutkintokerralla. Kokeet järjestetään kyseisten oppimäärien kirjallisten kokeiden koepäivinä.

Taulukko 2: Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten kokeiden digitalisoitumisen aikataulu

Syksy 2016	Kevät 2017	Syksy 2017	Kevät 2018	Syksy 2018
saksa	saksa	saksa	saksa	saksa
	ranska	ranska	ranska	ranska
		ruotsi	ruotsi	ruotsi
		suomi	suomi	suomi
			englanti	englanti
			espanja	espanja
			portugali	portugali
			italia	italia
			latina	latina
				venäjä
				saamet

Kokelaalla on mahdollisuus suorittaa kaksi lyhyen oppimäärän kielikoetta samana päivänä ja saada sitä varten kaksi tuntia lisää aikaa. Toinen niistä voi olla paperikoe ja toinen digitaalinen, tai molemmat voivat olla digitaalisia. Kevään 2018 tutkinnossa kun toinen kirjoitettavista kokeista on digitaalinen ja toinen paperinen venäjän kielen koe, menetellään seuraavalla tavalla: kokelas suorittaa paperimuodossa olevan venäjän kielen kokeen kuullunymmärtämisosan kuullunymmärtämiskokeen päivänä ja saa kirjallisen kokeen päivänä kaksi tuntia lisää aikaa. Kirjallisen kokeen päivänä hän suorittaa ensin digitaalisen kokeen ja sen jälkeen paperimuodossa olevan kokeen kirjallisen osan. Silloin kun kumpikin koe on digitaalinen, kokelas voi valita kumpaan kokeeseen hän kirjautuu ensin.

2 KIELITAITOKÄSITYS JA KIELTEN OPETUKSEN TAVOITETASOT YLIOPILASTUTKINNOSSA

Ylioppilastutkinnon kielikokeet laaditaan Lukion opetussuunnitelman perusteiden² pohjalta. Syksyn 2017 tutkinnosta alkaen kevään 2020 tutkintoon asti kokeet perustuvat sekä vuoden 2003 että vuoden 2015³ lukion opetussuunnitelman perusteisiin siten, että kummankin opetussuunnitelman perusteet otetaan huomioon tehtävien laadinnassa.

Kielikokeiden laadinnan perustana on Eurooppalaisen viitekehyksen⁴ toiminnallinen kielitaitokäsitys. Siihen sisältyy kielellinen tieto ja sen monipuolinen käyttötaito. Kieltä käytetään vuorovaikutuksessa välittämään kielellisiä ja kulttuurisia viestejä monimuotoisissa tilanteissa, tarkoituksissa ja monien medioiden välityksellä. Kielitaito on osa monilukutaitoa, jonka avulla tuotetaan ja tulkitaan eri elämänalojen ja kulttuurien ilmaismuotoja yhteisymmärrystä tukevalla tavalla.

Digitaalisissa kielikokeissa arvioidaan lukion opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista sekä kokelaan kypsyttä ja valmiuksia jatko-opintoihin. Kokeissa mitataan sekä vastaanottamistaitoja (kuullun ja luetun ymmärtäminen) että viestinnällisiä tuottamistaitoja (rakenne ja sanasto sekä kirjallinen tuottaminen). Suullista tuottamista ja vuorovaikutusta ei ylioppilastutkinnon kielikokeissa mitata. Kokeiden tekstit valitaan niin, että ne liittyvät eri aihepiireihin ja teemoihin kunkin kielen oppimäärän mukaisesti. Tehtävät laaditaan niin, että ne mittaavat mahdollisimman kattavasti erilaisia viestintätilanteita. Portugalin, latinan, inarinsaamen, koltansaamen ja pohjoissaamen lyhyen oppimäärän kokeissa ei mitata kuullun ymmärtämistä.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa on asetettu erilaajuisille kielten oppimäärille tavoitetaitotasot. Opetussuunnitelman perusteiden liitteenä oleva kuvausasteikko on suomalainen sovellus taitotasosta, jotka esitellään Eurooppalaisessa viitekehyksessä. Seuraava taulukko on koottu Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan.

2 Lukion opetussuunnitelman perusteet 2003. Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet. Opetushallituksen määräys 33/011/2003. Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden 2003 muuttaminen (suullisen kielitaidon kurssi). Opetushallituksen määräys 10/011/2009.

3 Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015. Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet. Opetushallituksen määräys 60/011/2015.

4 Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Published by arrangement with the Council of Europe 2001. Eurooppalainen viitekehys. Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys. Suomentaneet Irma Huttunen ja Hanna Jaakkola 2003, WSOY Helsinki.

Kielten opetuksen tavoitetasot Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan

A = Perusopetuksen vuosiluokilla 1–6 alkanut oppimäärä

B1, B2 = Perusopetuksen vuosiluokilla 6–9 alkanut oppimäärä

B3 = Lukiossa alkanut oppimäärä

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2003

Pitkä oppimäärä

Kieli ja oppimäärä	Kuullun ymmärtäminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen	Puhuminen
Toinen kotimainen A: ruotsi ja suomi	B2.1	B2.1	B1.2	B1.2
Englanti A	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1
Muut kielet A: espanja, ranska, saksa, venäjä	B1.1–B1.2	B1.2	B1.1–B1.2	B1.1

Keskipitkä oppimäärä

Kieli ja oppimäärä	Kuullun ymmärtäminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen	Puhuminen
Toinen kotimainen B1: ruotsi ja suomi	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Englanti B1	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

Lyhyt oppimäärä

Kieli ja oppimäärä	Kuullun ymmärtäminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen	Puhuminen
Englanti B2	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Muut kielet B2: espanja, italia, portugali, ranska, saksa, venäjä	A2.2	A2.2–B1.1	A2.1–A2.2	A2.1–A2.2
Latina, inarinsaame, koltansaame, pohjoissaame	ei määriteltyä tasoa	ei määriteltyä tasoa	ei määriteltyä tasoa	ei määriteltyä tasoa
Englanti B3	B1.1	B1.1	B1.1	A2.2
Muut kielet B3: espanja, italia, portugali, ranska, saksa, venäjä	A2.1–A2.2	A2.1–A2.2	A1.3–A2.1	A2.1
Latina, inarinsaame, koltansaame, pohjoissaame	ei määriteltyä tasoa	ei määriteltyä tasoa	ei määriteltyä tasoa	ei määriteltyä tasoa

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015

Pitkä oppimäärä

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa	Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
Toinen kotimainen A: ruotsi	B2.1	B2.1	B1.2
Englanti A	B2.1	B2.1	B2.1
Muut kielet A: espanja, ranska, saksa, venäjä	B1.2	B1.2	B1.2

Keskipitkä oppimäärä

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa	Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
Toinen kotimainen B1: ruotsi	B1.1	B1.1	B1.1
Englanti B1	B1.2	B1.2	B1.2

Lyhyt oppimäärä

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa	Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
Englanti B2	B1.1	B1.1	B1.1
Muut kielet B2: espanja, italia, portugali, ranska, saksa, venäjä	A2.2	A2.2	A2.2
Englanti B3	B1.1	B1.1	A2.2
Muut kielet B3: espanja, italia, portugali, ranska, saksa, venäjä	A2.1	A2.1	A2.1
Latina, inarinsaame, koltansaame, pohjoissaame	ei määriteltyä tasoa	ei määriteltyä tasoa	ei määriteltyä tasoa

3 KIELIKOKEEN RAKENNE

Digitaaliseen kielikokeeseen sisältyy seuraavia kielitaidon osa-alueita mittaavia tehtäviä:

- kuullun ymmärtäminen
- luetun ymmärtäminen
- kirjallinen tuottaminen
- sanaston ja rakenteiden hallinta.

Samaa kielitaidon osa-aluetta mittaavat tehtävät muodostavat tehtäväkokonaisuuden. Tehtäväkokonaisuuden tehtävät voivat sijaita kokeessa erillään toisistaan. Tehtävä voi sisältää useita osioita. Kaikki tehtävän osiot tulee suorittaa, ellei vaihtoehtoisuutta ole erikseen ilmoitettu ohjeistuksessa.

Jos kokeeseen sisältyy kuullun ymmärtämistä mittaavia tehtäviä, kokelaan on jätettävä arvosteltavaksi suoritus kuullunymmärtämisen tehtäväkokonaisuudesta sekä lisäksi suoritus ainakin yhtä muuta osa-aluetta mittaavasta tehtäväkokonaisuudesta, jotta koesuoritus olisi hyväksytty.

Taulukosta 3 näkyy, mihin kielikokeisiin sisältyy kuullun ymmärtämistä mittaava tehtäväkokonaisuus.

Taulukko 3: Kielikokeessa mitattavat kielitaidon osa-alueet eri kielissä

	Kuullun ymmärtämistä mittaava tehtäväkokonaisuus	Kirjallisia ymmärtämisen ja tuottamisen taitoja mittaavat tehtäväkokonaisuudet
Toinen kotimainen, ruotsi	X	X
Toinen kotimainen, suomi	X	X
Englanti	X	X
Espanja	X	X
Ranska	X	X
Saksa	X	X
Venäjä	X	X
Italia	X	X
Portugali	-	X
Pohjoissaame	-	X
Inarinsaame	-	X
Koltansaame	-	X
Latina	-	X

Myös kielitaidon eri osa-alueita yhdistävät tehtävät ovat mahdollisia. Suullista kielitaitoa arvioidaan ylioppilaskokeessa aikaisintaan vuonna 2022.

Digitaalisessa kielikokeessa ovat mahdollisia autenttista aineistoa monipuolisesti hyödyntävät tehtävätyypit. Tehtävänantoon liittyvä aineisto voi olla esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, videoita tai äänitallenteita.

Digitaalisessa kielikokeessa mahdollisia tehtävätyyppejä ovat esimerkiksi erilaiset monivalinta- ja aukkotehtävät sekä vapaat tuottamistehtävät.

Tehtävän suorittamiseen tarvittava ohjeistus annetaan tehtävän yhteydessä. Esimerkiksi vastauksen tavoitepituus kerrotaan tehtävänannossa. Vastauksia saa luonnostella paperille. Luonnospapereita ei oteta arvostelussa huomioon eikä niitä lähetetä lautakuntaan.

4 TOIMEENPANO

Koe suoritetaan suljetussa verkkoympäristössä. Sanakirjat tai sähköiset sanakirjat eivät ole sallittuja lukuun ottamatta latinan kielen kokeita. Kielikoetta varten kokelas tarvitsee tietokoneeseen liitettävät kuulokkeet.

Koko kielikoe suoritetaan yhden päivän aikana, ja se kestää enintään 6 tuntia. Kokelas voi valita, missä järjestyksessä hän suorittaa koetehtävät. Hän voi palata kirjallisia taitoja mittaavien tehtävien aineistoihin ja joihinkin kuullunymmärtämistä mittaavien tehtävien aineistoihin koeajan kuluessa. Kokelas voi muuttaa kaikkia vastauksiaan siihen asti, kunnes hän päättää kokeen.

4.1 HYVÄN VASTAUKSEN PIIRTEET

Kunkin kielikokeen tutkintopäivänä lautakunta julkaisee verkkosivullaan kohdassa *Hyvän vastauksen piirteet* monivalintatehtävien oikeat ratkaisut ja produktiivisten tehtävien hyvän vastauksen piirteet. On huomattava, että lautakunnan tässä vaiheessa antamat oikeat vastaukset ovat alustavia. Lopullisesta arvostelusta päättää kyseisen oppiaineen sensorikunta. Monivalintatehtävistä tuotetaan tilastomenetelmin osioanalyysi, joka kertoo vastausten jakautumisen vastausvaihtoehtojen kesken. Analyysin valmistuttua lautakunta saattaa joissakin kysymyksissä hyväksyä useita vastausvaihtoehtoja. Lopulliset hyväksytyt monivalintatehtävien vastaukset lautakunta julkaisee tulosten yhteydessä.

4.2 LATINAN KOE

Latinan kielen digitaalisessa kokeessa on paperisten sanakirjojen käyttö sallittua. Kokeessa saa käyttää seuraavia sanakirjoja:

- Streng, Latinalais-suomalainen sanakirja
- Heikel, Latinalais-suomalainen sanakirja
- Salmi–Linkomies, Latinalais-suomalainen sanakirja
- Cavallin, Latinskt skol-lexikon
- Heikel, Latinsk-svensk ordbok
- Salenius, Latinsk-svensk ordbok
- Ahlberg–Lundqvist–Sörbom, Latinsk-svensk ordbok
- Pitkäranta, Suomi–latina–suomi-sanakirja.

Kokeessa käytettäviksi tarkoitetut sanakirjat on jätettävä viimeistään päivää ennen koetta rehtorille tai hänen määräämälleen opettajalle tarkastettavaksi. Tarkastetut sanakirjat palautetaan kokelaille koetilaisuuden alkaessa.

Latinan kielen koesuoritukset kirjoitetaan tehtävien yhteydessä olevien ohjeiden mukaisesti.

5 ARVOSTELU

Digitaalisen kielikokeen arvostelu suoritetaan lautakunnan julkaisemien hyvän vastauksen piirteiden, tarvittaessa pisteitysohjeiden ja pistetaulukon avulla. Kirjoitustehtävät arvostellaan tämän määräyksen luvussa 5.3.1 annettujen arvosteluohjeiden mukaan. Koejärjestelmän automaattisesti tarkistamien tehtävien tulokset siirtyvät arvostelupalveluun.

Tehtävän enimmäispistemäärä esitetään koejärjestelmässä tehtävän yhteydessä sekä pistetaulukossa hyvän vastauksen piirteiden yhteydessä lautakunnan verkkosivulla.

Niissä kielikokeissa, joihin sisältyy myös kuullun ymmärtämistä mittaava tehtäväkokonaisuus, enimmäispistemäärä on 299 pistettä. Pistemäärät jakautuvat kielitaidon eri osa-alueita mittaavien tehtäväkokonaisuuksien välillä seuraavasti:

- kuullun ymmärtäminen 80–90 pistettä
- luetun ymmärtäminen 70–90 pistettä
- sanasto ja rakenteet 20–40 pistettä
- kirjallinen tuottaminen 99 pistettä.

Niissä kielikokeissa, joihin ei sisälly kuullun ymmärtämistä mittaavaa tehtäväkokonaisuutta, enimmäispistemäärä on 209 pistettä.

5.1 OPETTAJAN SUORITTAMA ARVOSTELU

Suoritukset tarkastaa ja arvostelee valmistavasti kunkin kielen osalta lukiokoulutusta järjestävän oppilaitoksen asianomaisen aineen opettaja ja lopullisesti ylioppilastutkintolautakunta. (L 672/2005, 8 §) Kokelaan koesuoritukset ovat salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja. (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999 24 § 1 mom. kohta 30) Koesuorituksia ei saa kopioida, eikä niitä saa luovuttaa muiden kuin asianomaisen opettajan ja rehtorin nähtäväksi.

Jos kokelas suorittaa vieraan kielen kokeen sellaisessa kielessä, jota lukiossa ei opeteta, suorituksen saa lähettää lautakuntaan arvostelematta niiltä osin, jotka vaativat opettajan arvostelua. (L 672/2005, 8 §)

Opettajan tulee merkitä sisällöltään virheelliset ja puutteelliset kohdat myös opetuskielisiä produktiivisia tuoksia arvostellessaan.

5.2 LAUTAKUNNAN SUORITTAMA ARVOSTELU

Ylioppilastutkintolautakunta määrää tutkintokerroittain kunkin lukion kielikokeen ensimmäisen sensorin. Ylioppilastutkintolautakunnan ohjesäännön esteellisyyismääräysten mukaisesti lautakunnan määräämä sensori ei saa arvostella sellaisen lukion suorituksia, jonka kanssa hän on läheisessä kosketuksessa opetustoimen, sukulaisuuden tms. syyn takia. Lisäksi lautakunta antaa ohjeet toisen ja kolmannen sensorin käytöstä.

5.3 YLEISTÄ TEHTÄVISTÄ JA NIIDEN ARVOSTELUSTA

Kuullun ymmärtämistä mittaavissa tehtävissä mitataan kokelaan kykyä ymmärtää puhuttua kieltä ja vastata kuulemansa perusteella erilaisiin tehtäviin. Kuultavat tekstit edustavat eri tekstilajeja ja vaihtelevat pituudeltaan. Osa teksteistä voidaan kuulla useampaan kertaan, osa vain kerran. Jotkut kuultavista teksteistä voivat olla myös videoita. Luetun ymmärtämistä mittaavissa tehtävissä mitataan kokelaan kykyä ymmärtää kirjoitettua kieltä ja vastata lukemansa perusteella erilaisiin tehtäviin. Kuullun ja luetun ymmärtämistä mittaavat tehtävät ovat monimuotoisia ja monimediaisia. Ne sisältävät autenttista tai toimitettua ääntä, tekstiä, kuvaa ja videota tai näiden yhdistelmiä. Tehtävissä mitataan kuullun tai luetun tekstin pohjalta esimerkiksi sen pääajatuksen tai pääajatuksen ymmärtämistä, tärkeiden yksityiskohtien, esimerkkien jne. ymmärtämistä, päätelmien tekemistä sekä merkityksen ymmärtämistä tai tulkintaa.

Vastausohjeet annetaan tehtävän yhteydessä. Niistä ei saa missään tapauksessa poiketa esimerkiksi vastauskielen osalta. Tehtävälle tai sen osioille on määritelty enimmäispistemäärä, joka annetaan tehtävän tai sen osion yhteydessä. Tehtävän tavoitesisällöt ja sen arvostelussa käytettävät pistemäärät kuvataan hyvän vastauksen piirteissä. Sensorikokous päättää hyvän vastauksen piirteiden soveltamisesta lopullisessa arvostelussa.

Muidenkin kuin kirjoitustehtävien tehtävänannossa on suorituksen pituutta saatettu rajoittaa. Vastauksen pituus lasketaan merkkeinä. Merkkeihin ei lasketa välilyöntejä eikä rivinvaihtoja. Koejärjestelmä laskee vastauksen merkkimäärän automaattisesti. Ylipitkistä tai alimittaisista kirjoitustehtävän suorituksista voi seurata pistevähennys kohdan 5.3.2 mukaisesti.

5.3.1 KIRJALLINEN TUOTTAMINEN

Kirjallisessa tuottamisessa mitataan kokelaan kykyä tuottaa itsenäisesti tekstiä erilaisissa viestintätilanteissa. Tämän taidon arvioinnissa käytetään pitkän oppimäärän kokeessa yhden pitkän tekstin tuottamista, keskipitkän ja lyhyen oppimäärän kokeissa puolestaan kahden lyhyemmän tekstin tuottamista.

5.3.1.1 Pitkän oppimäärän kirjoitustehtävä

Pitkän oppimäärän kokeessa on kirjallisessa tuottamisessa useita tehtävänantoja, joista kokelaan täytyy suorittaa yksi. Tehtävät voivat olla eri määrin ohjattuja: niissä voi otsikon lisäksi tai sen tilalla olla tarkemmat ohjeet sisällöstä, esimerkiksi maininta siitä, kenelle ja miksi teksti kirjoitetaan, tai kysymyksiä, joihin odotetaan kannanottoa. Jos tehtävänannossa ei toisin sanota, otsikko ja ohjanta ovat kokelasta sitovia.

Kirjoitussuorituksen pituuden tulee noudattaa tehtävän ohjeita. Pitkän oppimäärän kielikokeessa kirjoitussuorituksen pituus on yleensä 700–1 100 merkkiä ilman välilyöntejä ja rivinvaihtoja. Pitkän englannin ja pitkän suomen kielen kokeessa kirjoitussuorituksen pituus on kuitenkin 700–1 300 merkkiä. Koejärjestelmä laskee merkkimäärän automaattisesti.

Arvostelu

Pitkässä oppimäärässä kokelaan kirjoitussuoritus arvostellaan kohdassa 6.1 esitettyjen kriteerien mukaan. Suorituksen arvostelussa painaa eniten viestinnällisyys eli kokelaan kyky välittää viesti annetun tehtävänannon pohjalta. Muut kriteerit, joita ovat tekstin sisältö ja rakenne sekä kielellinen laajuus ja tarkkuus, tukevat ensisijaisesti viestinnällisyyden perusteella tehtävää kokonaisarvostelua.

Kriteerit on määritelty seuraavasti:

- 1. Viestinnällisyys:** Mitä kokelas on halunnut ilmaista, ja kuinka hän on ilmaisussaan onnistunut?
- 2. Tekstin sisältö ja rakenne:** Kuinka monipuolisesti kokelas käsittelee annettua aihetta? Kuinka johdonmukaista ja sidosteista hänen kirjoittamansa teksti on?
- 3. Kielellinen laajuus ja tarkkuus:** Kuinka monipuolisesti ja idiomattisesti kokelas käyttää sanastoa ja rakenteita? Kuinka hyvin kokelas hallitsee niiden käytön, ja millaisia virheitä hän mahdollisesti tekee?

Kokelaan kirjoitussuorituksen sisällön on vastattava tehtävänantoa. Kokeen teksteistä ja selityksistä suoraan jäljennettyjä lauseita pidetään suoritusta huonontavina. Sen sijaan on luvallista käyttää hyväksi kokeen teksteissä ja tehtävän ohjauksessa esiintyviä sanoja, sanontatapoja ja rakenteita kirjoitussuorituksen tyyliin sopivalla tavalla.

Opettajan tulee arvostella kirjoitussuoritus kohdassa 6.1 esitetyn kriteeritaulukon perusteella ja käyttää siinä määriteltyjä pistemääriä. Muita kuin taulukossa määriteltyjä pisteitä ei saa käyttää (ks. kuitenkin kohta 5.3.2.1).

Jos kokelas on jättänyt kirjoitussuorituksen useammasta kuin yhdestä tehtävästä, näistä suorituksista otetaan arvostelussa huomioon pienimmän pistemäärän saava suoritus.

5.3.1.2 Keskipitkän ja lyhyen oppimäärän kirjoitustehtävät

Keskipitkän ja lyhyen oppimäärän kokeissa on kirjallisen tuottamisen osassa yksi lyhyt ja yksi laajempi tehtävä, joissa kummassakin on kaksi vaihtoehtoista tehtävänantoa. Tehtävänannot voivat olla eri määrin ohjattuja. Ne annetaan koulun opetuskielellä. Tehtävänantoon voi kuitenkin sisältyä esimerkiksi jokin tavoitekielinen viesti tai yleisönosastokirjoitus, johon kokelaan tulee kirjoittaa vastaus tai vastine. Kokelaan tulee suorittaa kaksi tehtävää, kummastakin ryhmästä yksi. Kirjoitussuoritusten sisällön on vastattava tehtävänantoja.

Lyhyen kirjoitustehtävän vaihtoehtoiset tehtävät ovat merkkimäärävaatimuksiltaan keskenään samanlaiset, ja samoin laajemman kirjoitustehtävän vaihtoehtoiset tehtävät ovat merkkimäärävaatimuksiltaan keskenään samanpituiset. Tehtävänannon vaatima merkkimäärä ja tehtävästä saatavat enimmäispisteet ilmoitetaan tehtäväryhmän yhteydessä. Kokelaan kirjoitussuoritusten pituuden tulee olla ohjeiden mukainen. Koejärjestelmä laskee merkkimäärän automaattisesti.

Keskipitkän oppimäärän kielikokeessa ja saamen kielten lyhyen oppimäärän kokeessa lyhyen kirjoitustehtävän pituus on 200–350 merkkiä ilman välilyöntejä ja rivinvaihtoja ja laajemman kirjoitustehtävän 400–550 merkkiä. Muissa kuin saamen kielen lyhyen oppimäärän kielikokeissa lyhyen kirjoitustehtävän pituus on 160–240 merkkiä ja laajemman kirjoitustehtävän 300–450 merkkiä.

Arvostelu

Keskipitkässä ja lyhyessä oppimäärässä kokelaan kirjoitussuoritukset arvostellaan kohdassa 6.2 esitettyjen kriteerien mukaan. Suorituksen arvostelussa painaa eniten viestinnällisyys eli kokelaan kyky välittää viesti annetun tehtävänannon pohjalta. Muut kriteerit, joita ovat tehtävänannon noudattaminen ja aiheen käsittely sekä kielellinen laajuus ja tarkkuus, tukevat ensisijaisesti viestinnällisyyden perusteella tehtävää kokonaisarviointia.

Kriteerit on määritelty seuraavasti:

- 1. Viestinnällisyys:** Mitä kokelas on halunnut ilmaista, ja kuinka hän on ilmaisussaan onnistunut?
- 2. Tehtävänannon noudattaminen ja aiheen käsittely:** Kuinka hyvin kokelas on onnistunut vastaamaan tehtävänantoon? Kuinka laajasti kokelas käsittelee annettua tehtävänantoa?
- 3. Kielellinen laajuus ja tarkkuus:** Kuinka monipuolisesti ja idiomaattisesti kokelas käyttää sanastoa ja rakenteita? Kuinka hyvin kokelas hallitsee sanaston ja rakenteiden käytön, ja millaisia virheitä hän mahdollisesti tekee?

Kokeen teksteistä ja selityksistä suoraan jäljennettyjä lauseita pidetään suoritusta huonontavina. Sen sijaan on luvallista käyttää hyväksi kokeen teksteissä ja tehtävän ohjauksessa esiintyviä sanoja, sanontatapoja ja rakenteita kirjoitussuorituksen tyyliin sopivalla tavalla.

Opettajan tulee arvostella kirjoitussuoritukset kohdassa 6.2 esitetyn kriteeritaulukon perusteella ja käyttää siinä määriteltyjä pistemääriä kyseisen tehtävän enimmäispistemäärän mukaisesti. Muita kuin taulukossa määriteltyjä pisteitä ei saa käyttää (ks. kuitenkin kohta 5.3.2.2). Enimmäispistemäärä lyhyissä kirjoitustehtävissä on 33 pistettä ja laajemmissa kirjoitustehtävissä 66 pistettä.

Jos kokelas on jättänyt kirjoitussuorituksen useammasta kuin vaadituista kahdesta tehtävästä, näistä suorituksista otetaan arvostelussa huomioon pienimmän pistemäärän yhteensä saavat suoritukset.

5.3.2 PISTEVÄHENNYKSET

5.3.2.1 Pitkän oppimäärän kirjoitussuoritus

A. Ylipitkät ja alimittaiset kirjoitussuoritukset pitkän oppimäärän kokeessa

Opettaja arvostelee ylipitkän ja alimittaisen kirjoitussuorituksen ensin normaalin arvostelutaulukon (kohta 6.1) mukaisesti ja vähentää sitten pisteitä.

1) Kirjoitussuoritus on ylipitkä.

merkkimäärän ylitys	pistevähennys
25–49 %	vähennetään 5 p.
50–74 %	vähennetään 10 p.
75–100 %	vähennetään 15 p.
yli 100 %	vähennetään 20 p.

2) Kirjoitussuoritus on alimittainen eikä siksi anna riittävää näyttöä kielitaidosta.

merkkimäärän alitus	pistevähennys
11–20 %	vähennetään 5 p.
21–30 %	vähennetään 10 p.
31–40 %	vähennetään 15 p.
yli 40 %	vähennetään 20 p.

B. Plagiointi pitkän oppimäärän kokeessa

1. Kirjoitussuoritus on pääosin esimerkiksi kokeen aineistosta kopioitu.	lopullinen pistemäärä 40–0 p.
2. Kirjoitussuoritus on plagioitu tai täysin väärästä aiheesta laadittu.	0 p.

5.3.2.2 Keskipitkän ja lyhyen oppimäärän kirjoitussuoritukset

1. Ylipitkät kirjoitussuoritukset keskipitkän ja lyhyen oppimäärän kokeissa

Opettaja arvostelee ylipitkän kirjoitussuorituksen ensin normaalin arvostelutaulukon (kohta 6.2) mukaisesti ja vähentää sitten pisteitä seuraavasti:

merkkimäärän ylitys	vähennys	
	enintään 33 p.	enintään 66 p.
0–20 %	ei pistevähennystä	ei pistevähennystä
21–30 %	vähennetään 1 p.	vähennetään 2 p.
31–50 %	vähennetään 3 p.	vähennetään 6 p.

Jos ohjepituus ylittyy enemmällä kuin 50 prosentilla, kun enimmäispistemäärä on 33, vähennetään 15 pistettä. Kun enimmäispistemäärä on 66 pistettä, vähennetään 30 pistettä.

merkkimäärän ylitys	pistemäärä	
	enintään 33 p.	enintään 66 p.
51–100 %	15 p.	30 p.

2. Alimittaiset kirjoitussuoritukset keskipitkässä ja lyhyessä oppimäärässä

Jos kirjoitussuoritus on runsaasti alimittainen eikä siksi anna riittävää näyttöä kielitaidosta ja vastaa puutteellisesti tehtävänantoa, arvostelussa käytetään seuraavia periaatteita:

Keskipitkä oppimäärä ja lyhyt oppimäärä

- Jos lyhyen tehtävän suorituksessa on alle 50 % tehtävänannossa ilmoitetuista merkeistä, suoritus voi saada enintään 13–15 pistettä.
- Jos laajemmassa tehtävässä on alle 50 % tehtävänannossa ilmoitetuista merkeistä, suoritus voi saada enintään 26–30 pistettä.

6. ARVOSTELUTAULUKOT

6.1 PITKÄN OPPIMÄÄRÄN KIRJOITUSSUORITUKSEN ARVOSTELUOHJEET

Kirjoitussuorituksen kokonaisarvostelu tehdään ensisijaisesti kriteerin ”Viestinnällisyys” perusteella. Arvostelua täydentävät kriteerit ”Tekstin sisältö ja rakenne” sekä ”Kielellinen laajuus ja tarkkuus”.

Käytettävät pisteet	Viestinnällisyys	Tekstin sisältö ja rakenne	Kielellinen laajuus ja tarkkuus
99, 97, 95, 92, 90	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin erittäin selkeästi, aidontuntuaisesti, sujuvasti ja vivah-teikkaasti. Hänen tekstiään on erittäin helppoa lukea.	Kirjoittaja käsittelee aihetta erittäin monipuolisesti, persoonallisesti ja johdonmukaisesti. Hän käyttää taitavasti monipuolisia sidoskeinoja.	Kirjoittaja käyttää erittäin laajaa ja monipuolista, idiomaattista, tilanteeseen hyvin sopivaa ilmaisuvarastoa ja hallitsee sen erittäin hyvin.
88, 85, 82, 80	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin selkeästi, luontevasti ja sujuvasti. Hänen tekstiään on helppo lukea.	Kirjoittaja käsittelee aihetta monipuolisesti ja johdonmukaisesti. Hän käyttää monipuolisia sidoskeinoja.	Kirjoittaja käyttää laajaa, monipuolista, tilanteeseen sopivaa ilmaisuvarastoa ja hallitsee sen hyvin.
78, 75, 72, 70	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin kohtalaisen selkeästi ja suhteellisen luontevasti. Hänen tekstiään on kohtalaisen helppo lukea.	Kirjoittaja käsittelee aihetta tavanomaisesti, mutta pääosin johdonmukaisesti. Hän käyttää tavallisimpia sidoskeinoja.	Kirjoittaja käyttää riittävää, taval-lista, pääosin tilanteeseen sopivaa ilmaisuvarastoa ja hallitsee sen suhteellisen hyvin.
68, 65, 62, 60	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin tyydyttävästi. Hänen tekstiään on joissakin kohdissa vaikea lukea.	Kirjoittaja käsittelee aihetta melko yksipuolisesti, mutta kuitenkin melko johdonmukaisesti. Hän käyttää vain yksinkertaisia sidoskeinoja.	Kirjoittaja käyttää suppeahkoa, tavallisinta, (mahdollisesti) vain osin tilanteeseen sopivaa ilmaisuvarastoa. Hän tekee useita virheitä.
58, 55, 52, 50	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin vain epäselvästi. Hänen tekstiään on monin paikoin vaikea lukea. Yksittäisiä kohtia voi jäädä epäselviksi.	Kirjoittaja käsittelee aihetta yksipuolisesti ja/tai toistaen sekä osin epäjohdonmukaisesti.	Kirjoittaja käyttää suppeaa, rajoit-tunutta ilmaisuvarastoa ja tekee paljon virheitä.
48, 45, 42, 40	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin heikosti ja paikoin ei olenkaan. Hänen tekstiään on vaikea lukea. Merkitys jää monin paikoin epäselväksi.	Kirjoittaja käsittelee aihetta puutteellisesti ja/tai runsaasti toistaen sekä epäjohdonmukaisesti.	Kirjoittaja käyttää erittäin suppeaa, yksinkertaista ilmaisuvarastoa ja tekee erittäin paljon virheitä.
35, 30, 25, 20	Kirjoittaja ei pysty juurikaan välittämään viestiä. Hänen tekstiään on erittäin vaikea lukea.	Kirjoittaja käsittelee aihetta erittäin puutteellisesti.	Kirjoittaja käyttää alkeellista ilmaisuvarastoa ja sitäkin pääosin virheellisesti.
15, 10, 5, 0	Kirjoittaja ei pysty välittämään viestiä.	Kirjoittaja käsittelee aihetta täysin puutteellisesti.	Kirjoittaja käyttää erittäin alkeellista ilmaisuvarastoa ja sitäkin lähes täysin virheellisesti.

Pistevähennykset kohta 5.3.2.1 Pitkän oppimäärän kirjoitustehtävä.

6.2 KESKIPITKÄN JA LYHYEN OPPIMÄÄRÄN KIRJOITUSSUORITUSTEN ARVOSTELUOHJEET

Kirjoitussuorituksen kokonaisarvostelu tehdään ensisijaisesti kriteerin ”Viestinnällisyys” perusteella. Arvostelua täydentävät kriteerit ”Tehtävänannon noudattaminen ja aiheen käsittely” sekä ”Kielellinen laajuus ja tarkkuus”.

Kirjoitustehtävissä käytettävät pisteet		Viestinnällisyys	Tehtävänannon noudattaminen ja aiheen käsittely	Kielellinen laajuus ja tarkkuus
lyhyt	laajempi			
33	66	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin selkeästi, luontevasti ja sujuvasti. Hänen tekstiään on helppo lukea.	Kirjoittajan teksti vastaa täysin tai lähes täysin tehtävänantoa. Hän käsittelee aihetta monipuolisesti.	Kirjoittaja käyttää laajaa, monipuolista, tilanteeseen sopivaa ilmaisuvarastoa ja hallitsee sen erittäin hyvin.
31	62			
29	58			
27	54	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin kohtalaisen selkeästi ja suhteellisen luontevasti. Hänen tekstiään on kohtalaisen helppo lukea.	Kirjoittajan teksti vastaa hyvin tehtävänantoa. Hän käsittelee aihetta tavanomaisesti.	Kirjoittaja käyttää riittävää, tavallista, pääosin tilanteeseen sopivaa ilmaisuvarastoa ja hallitsee sen suhteellisen hyvin, mutta tekee joitakin virheitä.
25	50			
23	46	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin tyydyttävästi. Hänen tekstiään voi olla yksittäisissä kohdissa vaikea lukea.	Kirjoittajan teksti vastaa pääosin tehtävänantoa. Hän käsittelee aihetta melko suppeasti.	Kirjoittaja käyttää suppeahkoa, tavallisinta, (mahdollisesti) vain osin tilanteeseen sopivaa ilmaisuvarastoa. Hän tekee useita virheitä.
21	42			
19	38	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin vain epäselvästi. Hänen tekstiään voi olla monin paikoin vaikea lukea. Yksittäisiä kohtia voi jäädä epäselviksi.	Kirjoittajan teksti vastaa vain osittain tehtävänantoa. Hän käsittelee aihetta suppeasti ja/ tai osin toistaen.	Kirjoittaja käyttää suppeaa, rajoittunutta ilmaisuvarastoa ja tekee paljon virheitä myös perusrakenteissa.
17	34			
15	30	Kirjoittaja pystyy välittämään viestin heikosti ja paikoin ei ollenkaan. Hänen tekstiään on vaikea lukea. Merkitys jää monin paikoin epäselväksi.	Kirjoittajan teksti vastaa puutteellisesti tehtävänantoa. Hän käsittelee aihetta puutteellisesti ja/ tai runsaasti toistaen.	Kirjoittaja käyttää erittäin suppeaa, yksinkertaista ilmaisuvarastoa ja tekee erittäin paljon virheitä.
13	26			
11	22	Kirjoittaja ei pysty juurikaan välittämään viestiä. Hänen tekstiään on erittäin vaikea lukea.	Kirjoittajan teksti vastaa erittäin puutteellisesti tehtävänantoa. Hän käsittelee aihetta erittäin puutteellisesti tai alkeellisesti.	Kirjoittaja käyttää alkeellista ilmaisuvarastoa ja sitäkin pääosin virheellisesti.
9	18			
7	14	Kirjoittaja ei pysty välittämään viestiä.	Kirjoittaja jättää vastaa-matta täysin tai lähes täysin tehtävänantoon. Hän ei pysty käsittelemään aihetta.	Kirjoittaja käyttää erittäin alkeellista ilmaisuvarastoa ja sitäkin lähes täysin virheellisesti.
5	10			
3	6			
0	0			

Pistevähennykset kohta 5.3.2.2 Keskipitkän ja lyhyen oppimäärän kirjoitustehtävät.

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA

2017